

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคตินักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และศึกษาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต่อหัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ให้เกิดการบริหารจัดการอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมทั้งแนวทางและข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรม นันทนาการ ตลอดจนการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อเป็นแนวทางในการนำข้อมูลไปพัฒนาได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งต้องการปลูกฝังจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว โดยทำการศึกษาข้อมูลจากงานวิจัยและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และใช้แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 400 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะใช้ตารางสำหรับ Yamane (1967) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซนต์ และค่าความคลาดเคลื่อน .05 เปอร์เซนต์ โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 839,134 คน (ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ, 2548) การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2549 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2550

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีทั้งแบบสอบถามปลายปิด (Close – ended question) และปลายเปิด (Open - ended question) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน แบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ทั้งสิ้นได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนมากเป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 51.5 มีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.30 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53.80

2. ทักษะคตินักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

2.1 ทักษะคติต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีทักษะคติต่อการจัดการด้านการคมนาคมขนส่งในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับบวก คะแนนเฉลี่ย 3.41 กล่าวคือการเดินทางเข้าไปยังอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสะดวก สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว

2.2 ทักษะคติต่อการจัดการด้านที่พักและร้านอาหาร

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีทักษะคติต่อการจัดการด้านที่พักและร้านอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.08 กล่าวคือการจัดการของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีการจัดสถานที่กางเต็นท์อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ และมีร้านขายอาหารอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งยังไม่เพียงพอสำหรับให้บริการนักท่องเที่ยวในฤดูกาลท่องเที่ยว

2.3 ทักษะคติต่อการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีทักษะคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.57 กล่าวคือนักท่องเที่ยวชาวไทยมีทักษะคติต่อภาพลักษณ์ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ยังมีความอุดมสมบูรณ์

ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า มีความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และหากมีการควบคุมหรือการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวจะเป็นผลดีต่อการท่องเที่ยว

2.4 ทักษะการจัดการด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการจัดการด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.18 กล่าวคือแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่สามารถทำกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้หลากหลาย และยังมีบางกิจกรรมซึ่งจะต้องมีการควบคุมพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม เพื่อป้องกันการรบกวนให้กับสัตว์ป่าและกลุ่มนักท่องเที่ยวอื่นๆ

2.5 ทักษะการจัดการด้านการอำนวยความสะดวกและการให้บริการ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านการอำนวยความสะดวกและการให้บริการในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 2.91 กล่าวคือนักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติต่อการบริการของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับความรู้ และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวได้ ส่วนการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาตินั้นนักท่องเที่ยวยังไม่ค่อยพึงพอใจ

2.6 ทักษะการจัดการด้านการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านการจัดสื่อความหมายธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.24 โดยที่นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญกับสื่อความหมายว่ามีความสำคัญสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อความหมายต่างๆ ด้วย เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางกลุ่มยังไม่เชื่อว่าสื่อความหมายธรรมชาติจะสามารถลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้

2.7 ทักษะการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.11 กล่าวคือนักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้อย่างปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน

2.8 ทักษะคติต่อการจัดการด้านการตลาด

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านการตลาดของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 2.98 กล่าวคือนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่สามารถรับรู้และค้นหาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จากทางโฆษณา ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว และทางเว็บไซต์ (website) ได้อย่างสะดวก ส่วนในด้านการพัฒนาสินค้าทางการท่องเที่ยวนั้นควรมีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ

2.9 ทักษะคติต่อการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 2.95 กล่าวคือนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นว่าคนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการวางแผนการดำเนินงานของการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

3. เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่งจำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการคมนาคมขนส่งของการเดินทางเข้าสู่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านที่พักแรมและร้านอาหาร จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการด้านที่พักและร้านอาหารไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ การจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัย และการก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิง

3.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ การได้รับบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยว และภายในอุทยานแห่งชาติมีบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองจำนวนน้อย โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิง

3.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดสื่อความหมายธรรมชาติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ คือ จำนวนห้องสุขาและถูกสุขอนามัย ถึงขยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่ และมีการบำบัดน้ำเสีย โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิง

3.8 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการจัดการด้านการตลาด จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการด้านการตลาดแตกต่างกันในบางเรื่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ คือ มีการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์ มีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ มีการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว โดยเพศชายมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่าเพศหญิง

3.9 เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ

4.1 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 เรื่อง คือ การเดินทางเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสะดวก แต่ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีทัศนคติแตกต่างกัน

4.2 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านที่พักแรมและร้านอาหาร จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 เรื่อง คือ รายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่น การจัดร้านอาหารสะอาดถูกสุขอนามัย การก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น รูปแบบและการตกแต่งสะท้อนความเป็นท้องถิ่น และมีการใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงาน โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

4.3 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 เรื่อง คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ และมีความดึงดูดใจ มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่ โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี ส่วนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีทัศนคติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 เรื่อง คือ การจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่ การจัดกิจกรรมการส่องสัตว์มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่ การจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนกมีความเหมาะสม การควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยว แต่ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีทัศนคติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในเรื่องที่มีทัศนคติความแตกต่างกัน คือ การล่องแก่งมีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรมและได้ศึกษาเรียนรู้ มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างประสบการณ์และจิตสำนึก โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี และกลุ่มอายุ 20 - 30 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

4.5 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ความสะอาดและการให้บริการ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 เรื่อง คือ ได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชม ได้รับการบริการมีคุณภาพในการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่มีอัธยาศัยดีและเต็มใจในการให้บริการ เจ้าหน้าที่มีความรู้และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เจ้าหน้าที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ และภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีบริการร้านอาหารของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองในจำนวนเพียงพอ โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มอายุ 20 - 30 ปี กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุ 41 - 50 ปี

4.6 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 เรื่อง คือ สื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่าย ที่ตั้งของการจัดสื่อความหมายมีความสอดคล้องกับพื้นที่ สื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากรท่องเที่ยว สื่อความหมายช่วยเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยว สื่อความหมายมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม แต่ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในเรื่องที่มีทัศนคติความแตกต่างกัน คือ สื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว สื่อความหมายมีความน่าสนใจควรแก่การศึกษาเรียนรู้ สื่อความหมายมีความสำคัญในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี และกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป

4.7 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 10 เรื่อง คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุกสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ห้องสุขาเพียงพอและถูกสุขอนามัย ถึงขยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่ มีการบำบัดน้ำเสีย มีการจัดการด้านมลพิษทางเสียง มีการจัดการด้านมลพิษทางอากาศ มีการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ มีมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม และนักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่มอายุที่สูงกว่า

4.8 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านการตลาด จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 เรื่อง คือ มีการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์ มีการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว มีการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์ มีการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอ โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปีมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่มอายุที่สูงกว่า ส่วนในเรื่องการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ นั้นไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มอายุกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน

4.9 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 เรื่อง คือ คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติงาน และคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่มอายุที่สูงกว่า

5. เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา

5.1 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านคมนาคมขนส่ง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 เรื่อง คือ การเดินทางเข้าถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสะดวก แต่ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มระดับการศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมขนส่งปลอดภัย และเส้นทางเดินทางภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความเชื่อมโยงกัน โดยกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

5.2 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านที่พักแรมและร้านอาหาร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 9 เรื่อง คือ รูปแบบของสถานที่พักมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม สถานที่พักมีจำนวนเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ร้านอาหารมีการจัดการกับเศษอาหารและสิ่งปฏิกูล รายการอาหารสะท้อนความเป็นท้องถิ่น การจัดการร้านอาหารสะอาด ถูกสุขอนามัย การก่อสร้างตัวอาคารมีการใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น รูปแบบและการตกแต่งสะท้อน

ความเป็นท้องถิ่น การใช้พลังงานจากธรรมชาติเพื่อประหยัดพลังงาน และการจัดสถานที่ทางเดินที่
อย่างเหมาะสมไม่บุกรุกธรรมชาติ โดยกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษา
ระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่า
ปริญญาตรี

5.3 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว
จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 เรื่อง คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีเอกลักษณ์เฉพาะ และความดึงดูด
ใจ และการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมในแต่ละพื้นที่ โดยกลุ่มการศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่ม
การศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนในเรื่องทรัพยากรท่องเที่ยวได้รับการดูแล
ให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มระดับการศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านกิจกรรมการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 11 เรื่อง คือ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความ
หลากหลาย การจัดเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติมีความเหมาะสมในพื้นที่ การจัดกิจกรรมการ
สองล้อ มีความเหมาะสมทั้งเวลาและพื้นที่ การจัดเส้นทางและพื้นที่ดูนก มีความเหมาะสม
เส้นทางจักรยาน มีการจัดระบบ ไม่บุกรุกธรรมชาติ การล่องแก่งมีความเหมาะสมในพื้นที่ไม่
กระทบต่อสิ่งแวดล้อม กิจกรรมต่างๆ สอดคล้องตลอดโปรแกรม และได้ศึกษาเรียนรู้ กิจกรรมต่างๆ
ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การควบคุมพฤติกรรมทางลบของนักท่องเที่ยว บริการสิ่ง
อำนวยความสะดวกสอดคล้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้าง
ประสบการณ์และจิตสำนึก โดยกลุ่มการศึกษาระดับต่ำกว่ามีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่ม
การศึกษาในระดับที่สูงกว่า

5.5 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก
และการให้บริการ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 เรื่อง คือ ได้รับข้อมูลจากศูนย์บริการ
ข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชม ได้รับการบริการมัคคุเทศก์นำทางในการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่มี
อัธยาศัยดีและเต็มใจในการให้บริการ เจ้าหน้าที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศ เจ้าหน้าที่สามารถแนะนำและกระตุ้นนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในการท่องเที่ยวอย่าง

สม่ำเสมอ ภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีบริการร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง โดยกลุ่ม การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวก มากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

5.6 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการสื่อความหมายธรรมชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 จำนวน 7 เรื่อง คือ สื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่าย สื่อความหมาย มีความ ชัดเจน และถูกต้อง ที่ตั้งของการจัดสื่อความหมาย มีความสอดคล้องกับพื้นที่ สื่อความหมายช่วย เพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยว และสื่อความหมายช่วยปลูกจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยว โดยกลุ่ม การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี ส่วนในเรื่องสื่อความหมายสามารถช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากร และสื่อ ความหมายมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มระดับการศึกษาใดที่มี ความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.7 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 10 เรื่อง คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่บุกรุก สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ห้องสุขาเพียงพอและถูกสุขอนามัย ถึงขยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในพื้นที่ มีการบำบัดน้ำ เสีย มีการจัดการด้านมลพิษทางเสียง มีการจัดการมลพิษทางอากาศ มีการจัดแบ่งเขตการใช้พื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ มีมาตรการป้องกันและแจ้งเตือนภัยภายในแหล่ง ท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด ไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและ ทรัพย์สิน โดยกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มี ทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

5.8 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการด้านการตลาด จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 เรื่อง คือ มีการวางแผนการตลาดที่ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์ มีการ โฆษณาผ่านสื่อต่างๆ มีการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ป้าย แผ่นพับ คู่มือนักท่องเที่ยว มีการพัฒนาสินค้า และบริการอย่างสม่ำเสมอ โดยกลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษาระดับ อนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวกมากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญา

ตรี ส่วนในเรื่องมีการจัดทำเผยแพร่ข้อมูลอุทยานฯ ทางเว็บไซต์ ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มระดับ การศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.9 เปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 เรื่อง คือ คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คนในท้องถิ่นมีส่วน ร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติงาน โดยกลุ่ม การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปวช. และกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญญา ปวส. มีทัศนคติเชิงบวก มากกว่า กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนในด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล ไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มระดับการศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

6.1 ผลที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการคมนาคมขนส่ง กับ ด้านที่พักแรมและร้านอาหาร ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และด้านการ บริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีค่าเท่ากับ .571, .517, .484, .522 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่า บวก สามารถแปลผลได้ว่า ตัวแปรทั้งหมดดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน และมีความสัมพันธ์ไปใน ทิศทางเดียวกัน

6.2 ผลที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านที่พักแรมและร้านอาหาร กับด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และด้านการบริหารจัดการอุทยาน แห่งชาติเขาใหญ่ มีค่าเท่ากับ .703, .804, .791 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าบวก และมีค่าเข้าใกล้ 1 สามารถแปลผลได้ว่า ตัวแปรทั้งหมดดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันสูงมาก และมีความสัมพันธ์ไปใน ทิศทางเดียวกัน

6.3 ผลที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านแหล่งท่องเที่ยว กับด้าน กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีค่าเท่ากับ .738, .722 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าบวก และมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ สามารถแปลผลได้ว่า ตัวแปรทั้งหมด ดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันสูง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

6.4 ผลที่ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ กับด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีค่าเท่ากับ .839 ซึ่งเป็นค่าบวก และมี

ค่าเข้าใกล้ 1 สามารถแปลผลได้ว่า ตัวแปรด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กับด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มีความสัมพันธ์กันสูงมาก และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. จากการเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา แตกต่างกัน พบว่า

1.1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีความแตกต่างในด้าน เพศ มีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ แตกต่างกันบางเรื่อง

1.2 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีความแตกต่างในด้าน อายุ มีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกันบางเรื่อง

1.3 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีความแตกต่างในด้าน การศึกษา มีทัศนคติต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แตกต่างกันบางเรื่อง

2. จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่า

ตัวแปรด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ด้านคมนาคมขนส่ง ด้านที่พักแรมและร้านอาหาร ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีความสัมพันธ์กัน

อภิปรายผล

ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง และเชิงบวกตามลำดับ ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานภาพด้านเพศ ด้านอายุ และระดับการศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีของ จริญญา เจริญสุใส (2544) กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชายมักเดินทางเป็นกลุ่มได้ทุกแหล่งท่องเที่ยว ทำกิจกรรมได้หลากหลายและชอบในกิจกรรมที่มีการผจญภัย ส่วนนักท่องเที่ยวหญิงมักจะเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย เดินทางได้สะดวก และมีร้านขายสินค้าของที่ระลึกรวมอยู่ด้วย หากพิจารณาความแตกต่างของทัศนคติกับสถานภาพด้านอายุ กล่าวคือ บุคคลที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความสามารถในการเดินทางแตกต่างกัน อันเนื่องจาก

ความรู้และประสบการณ์จากการเดินทางทำให้เกิดทัศนคติและแสดงพฤติกรรมออกมา สามารถวิเคราะห์ให้เห็นปัญหาหรือข้อบกพร่องและแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้ และเห็นว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรมีการรักษาสภาพแวดล้อมควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว รวมถึงการลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสภาพแวดล้อม และหากพิจารณาความแตกต่างของทัศนคติกับ สถานภาพด้านระดับการศึกษา กล่าวคือ ระดับการศึกษาเป็นตัวชี้ให้เห็นคุณภาพของนักท่องเที่ยว ด้วยสมมติฐานว่าการศึกษามักจะเป็นผู้ที่มีความคิดและแสดงออกถึงทัศนคติและพฤติกรรม การท่องเที่ยวที่ดี เช่น มีแนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยสรุปทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กับปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมวล ขวนจิต (2547) ศึกษาความรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า ในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า สภาพพื้นฐานในด้าน เพศ อายุ การศึกษา การมีตำแหน่ง ในชุมชน และการเคยใช้ประโยชน์จากป่าแตกต่างกัน มีความรู้และทัศนคติต่อการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ของราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าในจังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน ในบางเรื่อง ซึ่งใน เรื่องของทัศนคตินั้นจะมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลซึ่งอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ดัง ทฤษฎีของ ทิตยา สุวรรณะชญ (2527) อธิบายไว้ว่า “ทัศนคติ” หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งสะท้อนออกมาโดยการแสดง พฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้น โดยทัศนคติจะมีโครงสร้างประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนความเข้าใจ ส่วนของความรู้สึก และส่วนของพฤติกรรม เช่นเดียวกับ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) กล่าวว่า ทัศนคติ เป็นความรู้สึกของบุคคลต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือทางต่อต้านก็ได้ หรือในแนวความคิดของ Shaw and Wright (1976) อธิบายว่า ความรู้สึกทางจิตใจของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้ตลอดจนประสบการณ์ ซึ่ง กระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือจินตนาการ ต่างๆ ที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง

ในด้านของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ใน แนวความคิดของนักท่องเที่ยวนั้น ควรมีการจัดเขตพื้นที่ในการให้บริการ (Zoning) อย่างชัดเจน และจัดองค์ประกอบของการจัดแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เหมาะสม ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ยังคงอนุรักษ์ความเป็นธรรมชาติไว้ นอกจากนี้การจัดสื่อความหมายธรรมชาติควรให้มีความชัดเจน และให้ความรู้ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหลักสำคัญพื้นฐานของการจัดการ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2542) กล่าวว่า ความยั่งยืนของธรรมชาติจะสามารถอยู่ได้นั้นไม่ควรทำให้เกิดผลร้ายต่อสภาพแวดล้อม และการจัดสื่อความหมายธรรมชาติ นับเป็นอุปกรณ์สำคัญในการเสริมสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อันนำภริมย์และแฝงด้วยความหมายเพื่อพัฒนาความรู้และสร้างจิตสำนึก สามารถโน้มน้าวให้พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่แสดงออกมานั้นมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือ การให้บริการของเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ จะต้องมิจิตใจในการให้บริการที่ดีและอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อสร้างความอุ่นใจในการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวและสร้างความพึงพอใจได้อีกด้วย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวรูปแบบนี้ได้ในระยะยาว การจัดการในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ได้นั้นควรได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกส่วน โดยเฉพาะคนในท้องถิ่นนั้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ ยุพดี เสด็จพรณ (2548) จะต้องให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว รวมทั้งให้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญแหล่งท่องเที่ยว เช่น การนำสินค้าที่ระลึกที่เป็นศิลปหัตกรรมพื้นบ้านมาขาย การเป็นมัคคุเทศก์ การขายอาหาร การให้เช่าเดินเท้า การให้เช่าห้องพัก การจ้างงานในส่วนบริการอื่นๆ เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ และนำกลับมาพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ความสัมพันธ์ของสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีให้บริการแก่นักท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น จำเป็นต้องจัดไว้เป็นบริการขั้นพื้นฐาน และนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาชุมชนให้เกิดบริการท่องเที่ยวขึ้น เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 อ้างอิงจาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) มีแนวทางการพัฒนาชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวในด้านการบริการขนส่ง เพื่อให้สามารถเดินทางเข้าถึงได้ การบริการที่พักแรม เพื่อให้สามารถพักค้างคืนได้ชั่วคราวได้อย่างสะดวกสบายและปลอดภัย การบริการอาหารและบันเทิงในขณะที่เดินทางท่องเที่ยว การบริการมัคคุเทศก์นำเที่ยวในการให้ความรู้ที่ถูกต้อง การบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว เพื่อนำไปเป็นของฝากจากการท่องเที่ยว นอกจากนี้ การบริหารจัดการบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการก็มีความสำคัญ อาจกล่าวได้ว่าหากมีการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ครบถ้วนสมบูรณ์ แต่ขาดการส่งมอบสินค้าและการบริการที่ดีแล้ว ความสำเร็จในด้านการให้บริการการท่องเที่ยวอาจไม่เกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในระยะเวลาอันสั้นเท่านั้น

ดังนั้น องค์ประกอบทุกส่วนมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันโดยแยกออกจากกันไม่ได้ หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใด การดำเนินงานในส่วนอื่นจะไม่มีความต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ ทำให้เกิดผลกระทบทางด้านลบต่อธุรกิจไม้อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และมีผลต่อการเติบโตของเศรษฐกิจในประเทศ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

ด้านทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกันในบางเรื่อง ซึ่งนักท่องเที่ยวจะต้องศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างแท้จริง ก่อนการเดินทาง เพื่อการปฏิบัติตนที่ถูกต้องและเหมาะสมในการท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นการช่วยลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวจะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ดีของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ควรให้คำแนะนำและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่า และให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เช่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รวมถึงภาครัฐบาลและเอกชน ควรมีการวางแผนและจัดทำนโยบายที่สามารถควบคุมและปฏิบัติได้เกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว ตลอดจนการดำเนินการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติให้อยู่ภายใต้ขอบเขตและศักยภาพในด้านพื้นที่และด้านบุคลากรที่สามารถรองรับได้ เพื่อการพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ หากการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังกล่าวเป็นการกระทำของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็อาจจะไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันวางแผน ดำเนินการ และประเมินผล อันจะส่งผลกระทบต่อปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อทุกฝ่ายได้ในระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาทัศนคติของผู้ประกอบการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ และคนที่มีถิ่นอาศัยอยู่บริเวณรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อให้เกิดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และได้รับประโยชน์ทุกฝ่ายอย่างยุติธรรม

